

*****

*****
*****

ครูเก่งครูดีมีทั่วแผ่นดินไทย

*****
*****

fine and good teachers are prevalent

*****
*****

Phra Khru Phitak Nunthakhun

Thai Wisdom Teacher, Philosophy, Religion and Tradition, Nan Province

When Phra Khru Phitak Nunthakhun made a pilgrimage to disseminate Buddhism in hill tribe villages in Nan Province, he was faced with a host of problems including opium addiction, tree felling and destruction by forest concessionaires and deforestation for plantation. All of which have resulted in degenerated soil and environmental problems, whilst watershed has been destroyed.

Phra Khru, therefore, initiated the establishment of Nan Province Coordination Center for Dhamma Heir Monks and also set up Buddha Son Group to provide training sessions of moral, organize ethical camp for youths and set off the Reserve Forest of the village as well as the Watershed Destiny Continuation Ritual, especially "Forest Ordination Rite" which has become the model of present-day forest preservation. He also instills in people morality and ethics, resulting in environmental preservation network in many provinces. He established "Hak Mueang Nan Group" to disseminate environmental preservation and concept in taking care of forest, watershed and nature to children and youths continuously until today.

Mr. Chiang Thaidee

Thai Wisdom Teacher, Agriculture (Integrated Agriculture), Surin Province

Families and ancestors of Mr. Chiang earned their living by growing rice. Later, they were faced with external factors beyond control e.g. irregular rains, costly chemical fertilizer which needs more volume each year, resulting in declining health.

After careful review and contemplation about what's happening, Mr. Chiang decided to stop paddy farming and has turned to "orchard gardening". He must start his learning from real practice, trial and error and modify the result with real integrated farming. He has based on nature favorable principle. He dug fish pond and grew fruit trees and kitchen vegetable to improve soil quality to be richer. He has studied, researched and experimented for a long time with persistence until he is successful. He has disseminated the idea to solve problems for other agriculturists and has become an exemplary concept of integrated agriculture of Surin Province. He is a learning source of communities and other interested people. In addition, he spread his knowledge through seminars, lectures and discussions to continuously exchange opinions with network, with tangible consequences.

พระครูพิทักษ์นันทคุณ

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี จังหวัดน่าน

ในช่วงที่พระครูพิทักษ์นันทคุณจาริกเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามหมู่บ้านชาวเขาในจังหวัดน่าน ได้พบปัญหานานัปการทั้งปัญหาการตัดฝืนของชาวเขา การตัดไม้ทำลายป่าจากบริษัทสัมปทานป่าไม้ และจากการถางป่าเพื่อทำไร่ ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินเสื่อมโทรมลง ก่อให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อม ต้นน้ำถูกทำลายเป็นอย่างมาก

พระครูจึงริเริ่มจัดตั้งศูนย์ประสานงานพระธรรมทายาทจังหวัดน่าน ตั้งกลุ่มพุทธบุตรเพื่อให้การอบรมศีลธรรม จัดค่ายจริยธรรมแก่เยาวชน ริเริ่มให้สภาสงวนของหมู่บ้านพิธีสืบชะตาต้นน้ำ โดยเฉพาะ "พิธีบวชป่า" ซึ่งกลายเป็นต้นแบบของการอนุรักษ์ป่าในปัจจุบัน ดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ประชาชน จนเกิดเครือข่ายร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในหลายจังหวัด จัดตั้ง "กลุ่มรักษ์เมืองน่าน" เพื่อทำกิจกรรมเผยแพร่งานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและแนวคิดในการดูแลรักษาป่า ต้นน้ำ ธรรมชาติให้แก่เด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

นายเชียง ไทยดี

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม (เกษตรผสมผสาน) จังหวัดสุรินทร์

ครอบครัวและบรรพบุรุษของครูเชียงทำมาเลี้ยงชีพด้วยการทำนา มาโดยตลอด ต่อมาเกิดประสบปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถกำหนดและควบคุมได้ เช่น ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ปุ๋ยเคมีราคาแพงและต้องเพิ่มปริมาณการใช้ขึ้นทุกปีจนสุขภาพทรุดโทรม

หลังจากผ่านการทบทวนและใคร่ครวญถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ครูเชียงตัดสินใจเลิกทำนา หันมาเป็น "ชาวสวน" ต้องเริ่มเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ลองผิดลองถูกและนำผลการปรับใช้กับการทำสวนแบบเกษตรผสมผสานอย่างแท้จริง ยึดหลักการเกื้อกูลของธรรมชาติ ขุดสระปล่อยปลาล่า ปลูกไม้ผลและพืชสวนครัวเพื่อปรับปรุงคุณภาพดินให้อุดมสมบูรณ์ ทั้งยังศึกษาค้นคว้า ทดลองเป็นเวลานานด้วยความอุตสาหะจนประสบความสำเร็จ และยังเผยแพร่วิธีคิดเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้แก่เกษตรกรอื่นๆ จนเป็นต้นแบบความคิดการทำเกษตรผสมผสานของจังหวัดสุรินทร์ เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและผู้สนใจทั่วไป นอกจากนี้ยังได้เผยแพร่วิธีคิดผ่านเวทีประชุมสัมมนา การบรรยายและการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

นายประกอบ อุบลขวา

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านแพทย์แผนไทย จังหวัดสงขลา

ครูประกอบเป็นผู้มีความรู้เรื่องสมุนไพรและการใช้สรรพคุณของสมุนไพรมาทำเป็นตัวยาโรคต่างๆ มากมาย ได้แก่ โรคกระเพาะปัสสาวะอักเสบ กล้องเสียงอักเสบ ไข้ต่อมน้ำเหลืองอักเสบ คลื่นไส้อาเจียน ดีซ่าน ฤกษ์โป่งพอง โรคหัวใจขาดเลือดและโรคพิษสุราเรื้อรัง

นอกจากนี้ครูประกอบยังส่งเสริมให้มีการปลูกสมุนไพร การอนุรักษ์สวนป่าสมุนไพรและรณรงค์ให้มีการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรใกล้ตัวเพื่อนำมารักษาโรคภัยไข้เจ็บ นำความรู้ด้านสมุนไพรและการรักษาด้วยแพทย์แผนไทยซึ่งได้รับการยอมรับจากสถาบันการแพทย์และสถาบันการศึกษา จัดทำเป็นหลักสูตรด้านสมุนไพรสำหรับสอนนักเรียนทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ได้รับการยกย่องเป็นแพทย์ดีเด่นด้านแพทย์แผนไทยและสร้างเครือข่ายแพทย์แผนไทยขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านนี้ให้กว้างขวางเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งชุมชนรวมตัวกันโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์ไทยเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญในการดูแลสุขภาพให้เกิดสุขภาวะทั้งส่วนตนและส่วนรวม

นางสุนา ศรีบุตรโคตร

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (การทอผ้า) จังหวัดอุดรธานี

ผลงานการสร้างสรรค์และสืบสานการทอผ้าของครูสุนาเป็นที่ยอมรับของสังคมมาโดยตลอด จนกระทั่งปี พ.ศ. 2525 มีโอกาสทูลเกล้าฯ ถวายผ้ามัดหมี่และผ้าขิดฝ้ายแต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระองค์ทรงมีพระกรุณาให้ความสนพระทัยและพระราชทานเส้นไหมให้ไปทอเป็นผ้าไหมลายขิด ซึ่งต่อมาได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายได้รับพระราชทานเงินรางวัลและแต่งตั้งให้เป็น “ครูหลวง” สอนการทอผ้าไหมลายขิดประจำพระตำหนักภูพิงศ์ราชินีเวศน์และศูนย์ศิลปาชีพต่างๆ

ปัจจุบันครูสุนาได้ใช้ความรู้ความสามารถถ่ายทอดความรู้การทอผ้าไหมลายขิด อันเป็นผ้าเอกลักษณ์ของจังหวัดอุดรธานี ให้แก่นักเรียนนักศึกษา กลุ่มแม่บ้านและประชาชน ผู้สนใจทั่วไป โดยการสืบสานอนุรักษ์ พื้นฟูลายผ้าโบราณที่กำลังจะสูญหายและออกแบบประยุกต์เป็นลายขึ้นใหม่ เช่น ลายสมเด็จ ลายมรดกโลก ลายนาคน้อย ลายผีเสื้อ ลายนายกประยุกต์ ลายมงกุฎ และลายอื่นๆ อีกมากมาย เพิ่มมูลค่าและคุณค่าแก่ผ้าไหมไทยให้ได้รับความนิยมเป็นที่แพร่หลายทั่วประเทศ

Mr. Prakob Ubou-khao

Thai Wisdom Teacher, Thai Medical Science, Songkhla Province

Mr. Prakob is knowledgeable with herbs and the use of herb qualities as medicinal ingredients e.g. cystitis, Dionysus, Lymphadenitis, nausea, jaundice, pulmonary emphysema, Myocardial Infarction and alcoholism.

Mr. Prakob promotes the growing of herbs, herbal forest garden preservation and also campaigns the use of herbs at hand to treat various illnesses. He has introduced the knowledge about herbs and Thai medical science treatment, which has been accepted by medical science institutes and educational institutions, to be curriculum on herbs to teach high-school and tertiary students. He has been appraised as Outstanding Doctor in Thai Medical Science and created Thai Medical Science Network to transfer the knowledge to a greater extent. Communities have also gathered by using local wisdom in Thai medical science as a significant factor in taking care of health to create good health for oneself and the whole.

Mrs. Suna Sri-but-khot

Thai Wisdom Teacher, Industry and Handicraft (Cloth Weaving), Udon Thani Province

The creative works and cloth weaving transfer of Mrs. Suna has been acceptable to society. Until in 1982 she had a chance to submit her Mud Mee cloth and Khit Cotton to Her Majesty the Queen and Her Majesty was interested and granted her silk to weave into Khit silk cloth. She later presented the silk cloth to Her Majesty and was granted money reward, as well as appointed to be “Royal Teacher” teaching Khit silk cloth weaving at Phu Phing Royal Palace and other SUPPORT Centers.

At present, Mrs. Suna is using her knowledge and ability in transferring the knowledge of Khit silk cloth weaving, a uniqueness of Udon Thani Province to students, housewife groups and the general public. She can continue, conserve and restore ancient cloth designs that are fading, as well as design new applied patterns e.g. Somdet, World Heritage, Small Naga, Butterfly, Applied PM, Applied Crown, and many others. This has added worth and value to Thai silk to be popular throughout Thailand.